

Postanowienie z dnia 13 grudnia 2007 r.

III SW 118/07

Paszport nie jest jedynym dokumentem pozwalającym na potwierdzenie prawa do głosowania za granicą w wyborach do Sejmu RP i do Senatu RP, jeżeli wyborca legitymuje się ważnym dowodem osobistym, a paszport złożył we właściwym organie celem przedłużenia pobytu w państwie, w którym przebywa.

Przewodniczący SSN Andrzej Wróbel (sprawozdawca), Sędziowie SN:
Zbigniew Hajn, Małgorzata Wrębiakowska-Marzec.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 13 grudnia 2007 r. sprawy z protestu wyborczego Doroty Ilony M. przeciwko ważności wyborów do Sejmu RP i Senatu RP przy udziale: 1) Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej w Warszawie, 2) Prokuratora Generalnego,

p o s t a n o w i ł:

wyrazić opinię, że zarzuty protestu są zasadne, jednakże naruszenie przepisów ustawy nie miało wpływu na wynik wyborów.

U z a s a d n i e n i e

Dorota Ilona M. wniosła protest przeciwko ważności wyborów wskazując na naruszenie przez Ambasadę Rzeczypospolitej Polskiej w Pekinie, przepisów art. 6 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (jednolity tekst: Dz.U. z 2007 r. Nr 190, poz. 1360, zwana dalej Ordynacją wyborczą) oraz art. 62 w związku z art. 31 ust. 2 i 3 Konstytucji RP, poprzez niewydanie kart do głosowania i niedopuszczenie składającej protest do udziału w wyborach do Sejmu RP i Senatu RP przeprowadzonych w dniu 21 października 2001 r.

Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej w Warszawie wniósł o oddalenie protestu powołując się na jednoznaczną treść art. 68 ust. 3 Ordynacji wyborczej. Prokurator Generalny wniósł o wyrażenie opinii, iż protest jest uzasadniony, jednakże pozostaje bez wpływu na wynik wyborów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sprawę głosowania obywateli polskich za granicą regulują przepisy ustawy Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, rozporządzenie Ministra Spraw Zagranicznych z 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu i terminu powoływania obwodowych komisji wyborczych w obwodach głosowania utworzonych za granicą w wyborach do Sejmu i do Senatu (Dz.U. Nr 85, poz. 935); rozporządzenie Ministra Spraw Zagranicznych z 11 sierpnia 2005 r. w sprawie utworzenia obwodów głosowania dla obywateli polskich przebywających za granicą w wyborach do Sejmu i do Senatu (Dz.U. Nr 157, poz. 1324) oraz rozporządzenie Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 17 sierpnia 2001 r. w sprawie spisu wyborców dla obwodu głosowania utworzonego za granicą w wyborach do Sejmu i do Senatu (Dz.U. Nr 89, poz. 988), a także uchwała Państwowej Komisji Wyborczej z 24 września 2007 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych, dotyczących zadań i trybu pracy w przygotowaniu i przeprowadzeniu głosowania w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 21 października 2007 r. (M.P. Nr 67, poz. 741).

Przepis art. 68 ust. 1 Ordynacji wyborczej stanowi, że wyborca okazuje obwodowej komisji wyborczej dokument umożliwiający stwierdzenie jego tożsamości, natomiast według art. 68 ust. 3 tej Ordynacji, wyborca głosujący za granicą otrzymuje kartę do głosowania wyłącznie po okazaniu obwodowej komisji wyborczej ważnego polskiego paszportu. Na podstawie tych przepisów można by więc wnosić, że okazanie ważnego polskiego paszportu jest warunkiem otrzymania karty do głosowania i wzięcia udziału w głosowaniu. Jednakże zdaniem Sądu Najwyższego przepis art. 68 ust. 3 Ordynacji wyborczej nie może być interpretowany i stosowany z pominięciem zasad konstytucyjnych wyrażonych w art. 31 ust. 2 i 3 oraz w art. 62 Konstytucji. Przepis art. 62 ust. 1 Konstytucji stanowi, że obywatel polski ma prawo do udziału w referendum oraz prawo wybierania Prezydenta Rzeczypospolitej, posłów, senatorów i przedstawicieli do organów samorządu terytorialnego, jeżeli najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat. W myśl natomiast art. 62 ust. 2 Konstytucji, prawo udziału w

referendum oraz prawo wybierania nie przysługuje osobom, które prawomocnym orzeczeniem sądowym są ubezwłasnowolnione lub pozbawione praw publicznych albo wyborczych. Przepis ten został ulokowany w rozdziale II Konstytucji w części pod nazwą: „Wolności i prawa polityczne” i wymaga interpretowania łącznie z jej art. 31. Z powyższego przepisu wynika zaś, że każdy jest obowiązany szanować wolności i prawa innych (ust. 2) oraz że ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego bądź dla ochrony innych wartości (ust. 3 zdanie pierwsze). Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw (ust. 3 zdanie drugie).

Wymóg przedstawienia dokumentu pozwalającego ustalić tożsamość wyborcy i w ten sposób potwierdzić przysługiwanie mu czynnego prawa wyborczego należy uznać za uzasadniony. Jednakże, zdaniem Sądu Najwyższego brak podstaw do przyjęcia, iż uzależnienie możliwości skorzystania z czynnego prawa wyborczego przez wyborcę znajdującego się za granicą od przedstawienia paszportu, w sytuacji gdy wyborca legitymuje się ważnym dowodem osobistym, zaś paszport złożył we właściwym dla państwa przebywania organie celem przedłużenia pobytu, na co przedstawił odpowiednie zaświadczenie, może być uzasadnione ochroną interesu publicznego w rozumieniu art. 31 Konstytucji RP, tym bardziej, iż uchwała Państwowej Komisji Wyborczej z 24 września 2007 r. precyzuje, iż wyborca głosujący w obwodach utworzonych na obszarze Unii Europejskiej może zamiast paszportu okazać komisji dowód osobisty. Wskazuje to, iż paszport nie jest jedynym dokumentem pozwalającym potwierdzić prawo do czynnego wzięcia udziału w wyborach do Sejmu RP i do Senatu RP.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 80 ust. 2 Ordynacji wyborczej wyraził opinię przedstawioną w sentencji uchwały, mając na względzie, iż stwierdzone naruszenie przepisów było przypadkiem jednostkowym.

=====